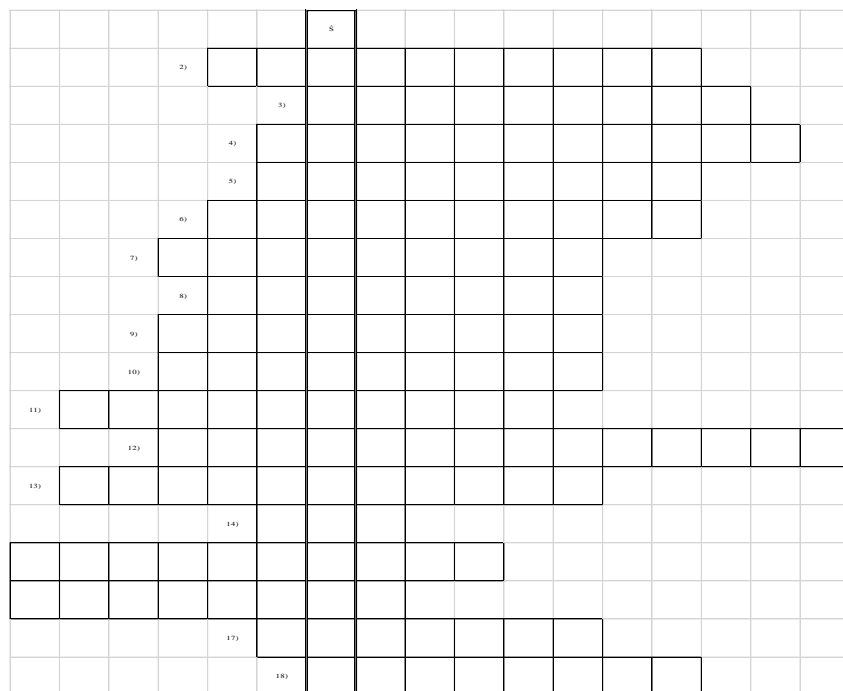

Środki stylistyczne – karta pracy

Rozwiąż krzyżówkę:

- 2) Zestawienie ze sobą dwóch członów na zasadzie podobieństwa, za pomocą wyrazów „jak”, „jakby”.
- 3) Nadanie przedmiotom, zjawiskom lub pojęciom abstrakcyjnym cech istot żywych.
- 4) nadanie wyrazom znaczeń pieszczotliwych.
- 5) Zestawienie dwóch przeciwstawnych wyrazów.
- 6) Inaczej ożywienie.
- 7) Bezpośredni zwrot do adresata.
- 8) Takie zestawienie wyrazów, w którym nabierają one zupełnie innego znaczenia.
- 9) Zastąpienie nazwy osoby, przedmiotu, zjawiska lub zwierzęcia jego rozbudowanym opisem, np. pies- najlepszy przyjaciel człowieka.
- 10) Nowopowstały wyraz.
- 11) Wyolbrzymienie lub wzmocnienie cech, np. pies- psisko.
- 12) Inaczej uosobienie.
- 13) Wyrazy dźwiękonaśladowcze.
- 14) Zgodność brzmieniowa wyrazów na końcu wersów.
- 15) Pytanie, na które nie oczekujemy odpowiedzi.
- 16) Wyraz, którego już nie używamy lub funkcjonuje w innym znaczeniu.
- 17) Powtórzenie tego samego wyrazu na początku co najmniej dwóch kolejnych wersów.
- 18) Wyraz lub zwrot stosowany w celu złagodzenia dosadności znaczeniowej, np. zamiast kradnie – ma lepkie ręce.

1. Dopasuj definicję do odpowiedniego środka stylistycznego :

- a. ANAFORA, b. PORÓWNANIE, c. METAFORA, d. PYTANIE RETORYCZNE.

- A. Figura stylistyczna polegająca na określeniu własności przedmiotu lub zjawiska na zasadzie uwypatnienia jego podobieństw z innym ,często należącym do odrębnej kategorii; dokonuje się to poprzez zestawienie dwóch pojęć połączonych spójnikiem *jak*, *jakby*, *niby*.
- B. Figura retoryczna mająca postać pytania zadanego nie w celu uzyskania odpowiedzi (gdyż jest ona ogólnie znana bądź sugerowana przez kontekst),lecz pełniącego rolę oznajmienia; służy ożywieniu stylu i angażuje słuchacza, zmuszając go do współtworzenia sensu komunikatu.
- C. Zabieg stylistyczny polegający na powtórzeniu tych samych słów albo zwrotów na początku zdania , wersu lub strofy.
- D. Figura stylistyczna ; wyrażenie ,którego elementy składowe wzajemnie modyfikują swoje znaczenie.

2.Z wyrazem **gwiazdy** ulóż :

- a. dwa porównania ,
- b. dwie przenośnie.

.....

.....

.....

.....

3.Do wyrazów :

- a. gwiazdy-.....
  - b. ciało-.....
- dopisz po cztery epitety.

4.Z fragmentu wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego wypisz po 2 przykłady różnych środków stylistycznych .

*Stojąc przed lustrem ciszy
Barbara z rękami u włosów
nalewa w szklane ciało
srebrne kropelki głosu.
I wtedy jak dzban –światłem
zapelnia się i szkląca
przejmuje w siebie gwiazdy
i biały pył miesiąca.
Przez ciała drżący pryzmat
w muzyce białych iskier
łasice się prześlizną
jak snu puszyste listki.*

- a. epitety.....
- b. porównania .....
- c. przenośnie(metafory).....

5. Rozpoznaj i nazwij środki stylistyczne :

- a. *Twe oczy jak piękne świece* – .....
- b. *Wspólnych dążeń* – .....
- c. *Płonące łąki krwi-*.....
- d. *Chłopcze mój drogi!* – .....
- e. *Ziemię twardą* – .....
- f. *Drzew płynące morze-*.....
- g. *Miła moja dziewczyno* – .....
- h. *Strugi jak z anielskiej strzechy* – .....
- i. *Ile dywanów z ludzi porzościarała* – .....

6. Przyporządkuj fragmentowi utworu lirycznego nazwę środka stylistycznego.

- a. ANAFORA   b. PYTANIE RETORYCZNE   c. PORÓWNANIE
- d. APOSTROFA   e. METAFORA

A. „I znowu sobie zadaję pytanie :

Czy to jest przyjaźń ? Czy to jest kochanie ?”

(A. Mickiewicz „ Niepewność”)

B. „...śmiechu zdrowego jak źródłana woda”

(A. Ziemięcin „ modlitwa o śmiech”)

C. „ Wielkieś mi uczyniła pustki w domu moim

Droga moja Orszulo tym nikieniem swoim ...”

(J.Kochanowski „Tren VIII”)

D. „Żem często dumał nad mogiłą ludzi ,

Żem prawie nie znał rodzinnego domu,

Żem był jak pielgrzym ,co się w drodze trudzi.”

(J. Słowacki „Hymn”)

E. „ odkarmili bochnem trwóg”

(K.K. Baczyński „Elegia o...”)

7. Które z poniższych zwrotów zaliczamy do animizacji?

- a) długi rosną   b) biały jak gołąb   c) wiatr wieje
- d) budzą się wspomnienia   e) podobni jak dwie krople wody

8. Które to epitety?

- a) kwiaty uśmiechały się   b) kamienie ruszyły się   c) ciekawa książka   d) ciekący kran

9. Jakie środki stylistyczne zostały zastosowane w poniższym wierszu?

- a) pytanie retoryczne   b) anafora   c) zdrobnienie   d) zgrubienie

„ jak powój co pragnie się wić,
jak zieleń rozchukana w maju,
jak woda, co brzegi rwie,
jak jaskółki, co w niebie śmigają
po dwie”

(W. BRONIEWSKI, Anonim)

W czwartym wersie autor przeniósł część zdania do innego wersu, a więc zastosował :

10. Zaznacz prawdziwe zdania.

- a) głodny jak wilk, czerwony jak cegła - to epitety
- b) gorący lód, ciemna jaskinia - to oksymoron
- c) „To za mało! Za mało! Za mało! Twoje słowa tumanią i kłamią! - to wykrzyknienie

11. Podkreśl w poniższym wierszu zdrobnienia.

„Czym kochanki godzin rączek?
Powiedz niebieska Marylko!
Za pierwszy miłości pączuszek
Zyskam pierwszą ... och! Łzę tylko.”

(A. MICKIEWICZ, Pierwiosnek)

12. Wyłutacz sens alegoryczny poniższych zwrotów.

- Lew to alegoria .....
- Pies to alegoria .....
- Kobieta z przepaską na oczach i wagą to alegoria .....
- Sowa to alegoria .....

13. Uzasadnij, że poniższe metafory to personifikacje. W tym celu wskaż cechy ludzkie, którymi obdarzono warzywa.

- a) *Słonecznik licem wielkim gorejącym od wschodu do zachodu kręci się za słońcem.*
.....
- b) *Kapusta, sędziwie schylając łysiny, siedzi i zda się dumać nad losem jarzyny.*
.....
- c) *Bób obraca na nią tysiąc oczu.*
.....
- d) *Otyłego widać brzuch harbuza...*
.....

.....
Imię i nazwisko

.....
klasa

.....
data